

**РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ
ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ
БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ
МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ**

Зыско Таццяна Уладзіміраўна

Мэта даследавання

тэарэтычна абгрунтаваць і метадычна забяспечыць працэс развіцця звязнай мовы малодшых школьнікаў сродкамі актыўных метадаў навучання

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Задачы даследавання

1.	Удакладніць сутнасць метадычных прынцыпаў развіцця звязнай мовы вучняў у кантэксце камунікатыўна накіраванага падыходу
2.	Раскрыць патэнцыял актыўных метадаў у працэсе вывучэння беларускай мовы ў пачатковай школе
3.	Выявіць асаблівасці арганізацыі ўрокаў беларускай мовы праз выкарыстанне актыўных метадаў навучання ў працэсе развіцця звязнай мовы малодшых школьнікаў
4.	Распрацаваць і ўкараніць у адукацыйны працэс сістэму заданняў і практыкаванняў з выкарыстаннем актыўных метадаў
5.	Ажыццявіць вопытна-эксперыментальную праверку ўзроўню развіцця мовы вучняў сродкамі актыўных метадаў навучання на прыкладзе выкарыстання ТРВЗ

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОЎЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Аб'ект даследавання-

працэс развіцця звязнай мовы вучняў
на ўроках беларускай мовы

Прадмет даследавання-

сістэма заданняў і практыкаванняў
з выкарыстаннем актыўных метадаў навучання
на ўроках беларускай мовы ў пачатковай школе

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Метады даследавання

1.	аналіз метадычнай і навуковай літаратуры;
2.	акетаваанне;
3.	апісальны;
4.	эксперымент

ГЛАВА 1

ТЭАРЭТЫЧНЫЯ АСПЕКТЫ РАЗВІЦЦА ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

- 1.1 Метадычныя прынцыпы развіцця звязнай мовы вучняў у кантэксце камунікатыўна накіраванага падыходу
- 1.2 Сутнасць і змест паняцця «актыўныя метады навучання»
- 1.3 Тэхналогія творчае рашэнне вынаходніцкіх задач у навучанні беларускай мове ў пачатковых класах

Метадычныя прынцыпы развіцця звязнай мовы вучняў у кантэксце камунікатыўна накіраванага падыходу

Напрамкі развіцця маўлення

1. Гукавая культура маўлення — правільнае гукавымаўленне, рытм, тэмп, тэмбр, інтанацыя, маўленчае дыханне, дыкцыя і іншыя паказчыкі маўлення.

2. Развіццё слоўнікавага запасу:

а) узбагачэнне слоўніка новымі словамі;

б) актывізацыя слоўніка;

в) удакладненне слоўніка.

3. Засваенне граматычнага ладу мовы — удасканаленне і развіццё маўленчай дзейнасці вучняў на фанетычным, лексічным, марфалагічным узроўнях.

4. Развіццё складнай гаворкі — уменне будаваць дыялог і маналог, творчае сачыненне казак, апавяданняў, загадак.

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Сутнасць і змест паняцця «актыўныя метады навучання»

Метады навучання (ад грэч. «шлях»)

Працэс узаемадзеяння паміж настаўнікам і вучнямі, у выніку якога адбываецца перадача і засваенне ведаў, уменняў і навыкаў, прадугледжаных зместам навучання

Актыўныя метады навучання

Гэта сістэма метадаў, якія забяспечваюць актыўнасць і разнастайнасць разумовай і практычнай дзейнасці вучняў у працэсе засваення вучэбнага матэрыялу

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Тэхналогія творчае рашэнне вынаходніцкіх задач у навучанні беларускай мове ў пачатковых класах

Слова «тэхналогія» (ад грэч. *tehne* — майстэрства, рамясло і грэч. *logos* — вучэнне, ідэя, слова, закон)

Тэхналогія навучання — гэта сістэма функцыянавання ўсіх кампанентаў педагагічнага працэсу, якая пабудавана на навуковай аснове, запраграмавана ў часе і ў прасторы і прыводзіць да намечаных вынікаў

«Развіццё творчых здольнасцей з выкарыстаннем элементаў тэорыі рашэння вынаходніцкіх задач (ТРВЗ)»

ТРВЗ спрыяе развіццю і маўлення, і мыслення, дапамагае будаваць выказванне ў адпаведнасці з законамi логікі, шукаць узаемасувязі паміж прадметамі і з'явамі рэчаіснасці, бачыць свет у сістэме

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

ГЛАВА 2

ШЛЯХІ РАЗВІЦЦЯ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ ПРАЗ ВЫКАРЫСТАННЕ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

- 2.1 Аналіз зместу падручнікаў па беларускай мове
- 2.2 Рэалізацыя тэхналогіі творчае рашэнне
вынаходніцкіх задач на ўроках беларускай мовы
- 2.3 Вынікі эксперыментальнай дзейнасці па
выкарыстанні актыўных метадаў навучання

Аналіз зместу падручнікаў па беларускай мове

Падручнікі для 3 класа агульнаадукацыйнай школы з рускай мовай навучання, аўтарамі якіх з'яўляюцца Т. М. Валынец, І. Э. Ратнікава, І. С. Роўда, П. П. Шуба

Праведзены аналіз падручнікаў, дазволіў упэўніцца ў дастатковай напоўненасці практыкаванняў прыёмам і па развіцці звязнай мовы вучняў. Прааналізаваныя падручнікі строга адпавядаюць праграме агульнаадукацыйнай сярэдняй школы. У іх рэалізуюцца элементы развіваючага навучання, прапанаваны заданні павышанай цяжкасці. У кнігах змяшчаецца дадатковы дыдактычны матэрыял у форме моўных гульняў, нетрадыцыйных творчых заданняў, рэбусаў

Падручнікі

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Рэалізацыя тэхналогіі творчае рашэнне вынаходніцкіх задач на ўроках беларускай мовы

Эксперыментальная дзейнасць

Акцэнт зроблены на распрацоўцы заданняў і практыкаванняў, накіраваных на знаёмства вучняў з тэкстамі розных жанраў (загадкі, казкі) у кантэксце тэхналогіі ТРВЗ

Уключэнне метадаў і прыёмаў ТРВЗ

Урок становіцца займальным, дазваляе падтрымліваць цікавасць да ўрока

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

Вынікі эксперыментальнай дзейнасці па выкарыстанні актыўных метадаў навучання

Табліца 2.1. — Узровень падрыхтоўкі вучняў па беларускай мове ў 3 «Г» класе
ДУА «Сярэдняя школа № 56 г. Мінска»:

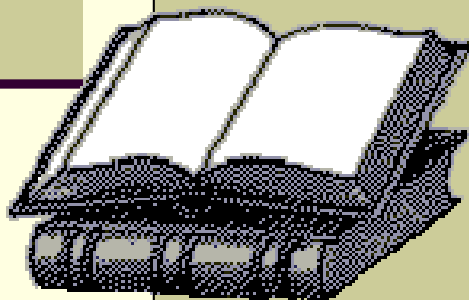
Узроўні валодання дзеяннямі	самастойнымі навучальнымі	Колькасць вучняў
Высокі		11
Дастатковы		11
Сярэдні		4
Здавальняючы		
Нізкі		

Табліца 2.2. — Узровень падрыхтоўкі вучняў па беларускай мове ў 3 «Г» класе
ДУА «Гімназія № 43 г. Мінска»:

Узроўні валодання дзеяннямі	самастойнымі навучальнымі	Колькасць вучняў
Высокі		10
Дастатковы		11
Сярэдні		9
Здавальняючы		2
Нізкі		

Табліца 2.3. — Узровень падрыхтоўкі вучняў па беларускай мове ў 3 «З» класе
ДУА «Гімназія № 43 г. Мінска»:

Узроўні валодання дзеяннямі	самастойнымі навучальнымі	Колькасць вучняў
Высокі		9
Дастатковы		11
Сярэдні		8
Здавальняючы		2
Нізкі		

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ўРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

ЗАКЛЮЧЭННЕ:

1.

Удакладнены сутнасць і змест накіраванага падыходу да выкладання беларускай мовы ў пачатковых класах.

Сфарміраваць высокі ўзровень культуры вучняў можна толькі пры ўмове свабоднага і камунікатыўна апраўданага авалодання імі мовай. У працэсе фарміравання камунікатыўнай кампетэнцыі школьнікаў важна рэалізоўваць такія яе ўзаемазвязаныя кампаненты, як моўны, маўленчы і маўленча-камунікатыўны.

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

ЗАКЛЮЧЭННЕ:

2.

Раскрыты патэнцыял актыўных метадаў у працэсе навучання беларускай мове.

Актыўныя метады навучання дазваляюць актыўна ўздзейнічаць на развіццё вучняў, рэалізаваць элементы новаўвядзенняў у працэсе навучання малодшых школьнікаў беларускай мове, фарміраваць камунікатыўныя кампетэнцыі вучняў.

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

ЗАКЛЮЧЭННЕ:

3.

Выяўлены асаблівасці арганізацыі ўрокаў беларускай мовы сродкамі актыўных метадаў навучання ў працэсе развіцця звязнай мовы малодшых школьнікаў.

Структура ўрокаў мовы па фарміраванні звязнай мовы вучняў павінна быць «гнуткай», уключаць разнастайныя сродкі актыўных метадаў навучання. Структура заняткаў можа быць і традыцыйная з элементамі актыўных метадаў навучання.

ЗАКЛЮЧЭННЕ:

4.

Распрацавана і практычна выкарыстана сістэма заданняў і практыкаванняў праз актыўныя метады навучання.

Прадуманая сістэма актыўных форм, метадаў і прыёмаў арганізацыі і правядзення ўрокаў у пачатковых класах, аналітыка-сінтэтычная моўная і практычная маўленчая дзейнасць школьнікаў з'яўляюцца сродкамі мэтанакіраванага развіцця інтэлекту і маўленчых механізмаў дзяцей; дзейнасцю, якая з дапамогай дыдактычных сродкаў садзейнічае выпрацоўцы нормаў літаратурнага вымаўлення і правапісу, стымулюе ўзбагачэнне слоўніка і граматычнага ладу мовы вучняў, фарміруе ўменне ўспрымаць і ствараць звязныя тэксты.

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

ЗАКЛЮЧЭННЕ:

5.

Праведзена вопытна-эксперыментальная праверка ўзроўню развіцця мовы вучняў сродкамі актыўных метадаў навучання на прыкладзе выкарыстання ТРВЗ.

Тэхналогія творчага рашэння вынаходніцкіх задач рэалізуецца на практыцы праз сістэму метадаў і прыёмаў, якія садзейнічаюць развіццю творчага мыслення, фарміраванню ў вучняў уменняў: убачыць праблему, супярэчнасць, канфлікт; шукаць шляхі іх вырашэння; знаходзіць нечаканыя, нестандартныя варыянты; вылучаць цікавыя ідэі.

РАЗВІЦЦЁ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ

**РАЗВІЦЦЕ ЗВЯЗНАЙ МОВЫ
ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ
БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ
СРОДКАМІ АКТЫЎНЫХ
МЕТАДАЎ НАВУЧАННЯ**

Зыско Таццяна Уладзіміраўна